

Sygn. akt II K 1094/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lutego 2019 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR Marcin Czarciński

Protokolant: st. sekr. sąd. Iwona Zielińska

w obecności Prokuratora Prokuratury Rejonowej J. Becińskiej

po rozpoznaniu na rozprawie w dniach 17.12.2018 r., 28.01.2019 r.

sprawy

B. R.

urodzonej (...) w C.

córki J. i J. z domu S.

oskarżonej o to, że:

1. prowadząc faktycznie działalność gospodarczą (...) pomimo zgłoszenia z dniem 12.04.2010 roku jej likwidacji i będąc podatnikiem podatku od towarów i usług za okres styczeń, czerwiec, lipiec, wrzesień, listopad, grudzień 2010 roku oraz styczeń 2011 roku poprzez nieujawnienie (...) w T. podstawy opodatkowania-dostawy towarów i świadczenia usług w zakresie wykonania i montażu stolarski okiennej i drzwiowej udokumentowanych fakturami VAT wystawionymi na rzecz:

* (...) NIP (...) ul. (...) T.

1) nr (...) z dnia 4.01.2010 r. o wartości netto 5.607,48 zł z VAT 392,52

2) nr (...) z dnia 5.01.2010 r. o wartości netto 36.448,60 zł z VAT 2.551,40 zł

3) nr (...) z dnia 7.01.2010 r. o wartości netto 1.869,16 zł z VAT 130,84 zł

4) nr (...) z dnia 30.06.2010 r. o wartości netto 20.491,80 zł z VAT 4.508,20 zł

* (...) A. M. NIP (...) ul. (...), A.

5) nr (...) z dnia 30.12.2010 roku o wartości netto 31.967,21 z VAT 7.032,79

6) nr (...) z dnia 31.01.2011 roku o wartości netto 4.227,64 z VAT 972,36 zł

* Firma Budowlana (...) S. T. NIP (...) ul. (...), Z.

7) nr (...) z dnia 29.07.2010 roku o wartości netto 7.000,00 zł z VAT 1.540,00 zł

8) nr (...) z dnia 09.09.2010 roku o wartości netto 12.622,95 zł z VAT 2.777,05

9) nr (...) z dnia 21.09.2010 roku o wartości netto 5.800,00 zł z VAT 1.276,00

10) nr (...) z dnia 30.09.2010 roku o wartości netto 3.127,05 zł z VAT 687,95

11) nr (...) z dnia 30.09.2010 r, o wartości netto 1.460,00 zł VAT 321,20

Przez co naraziła na uszczuplenie podatku od towarów i usług za ten okres w łącznej kwocie 22.183 zł

- tj. o przestępstwo skarbowe z art. 54 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks

2. prowadząc faktycznie działalność gospodarczą (...) „pomimo zgłoszenia z dniem 12.04.2010 roku jej likwidacji i będąc podatnikiem podatku dochodowego działając w warunkach art. 37 § 1 pkt 3 kks uchylała się od opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych za 2010 rok przez nie złożenie (...) w T. w terminie do dnia 2.05.2011 roku zeznania o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) za rok podatkowy 2010 r. (PIT -36) i nie ujawnienie (...) w T. przychodu ze sprzedaży usług wykonania i montażu stolarki okiennej i drzwiowej, udokumentowanych fakturami

- tj. o przestępstwo skarbowe z art. 54 § 2 kks

o r z e k a :

I. oskarżoną B. R. uniewinnia od popełnienia czynów zarzucanych w akcie oskarżenia,

II. kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt II K 1094/18

UZASADNIENIE

Rzecznik oskarżenia publicznego zarzucił B. R., że :

3. prowadząc faktycznie działalność gospodarczą (...) pomimo zgłoszenia z dniem 12.04.2010 roku jej likwidacji i będąc podatnikiem podatku od towarów i usług za okres styczeń, czerwiec, lipiec, wrzesień, listopad, grudzień 2010 roku oraz styczeń 2011 roku poprzez nieujawnienie (...) w T. podstawy opodatkowania-dostawy towarów i świadczenia usług w zakresie wykonania i montażu stolarki okiennej i drzwiowej udokumentowanych fakturami (...)wystawionymi na rzecz:

* (...) NIP (...) ul. (...) T.

1) nr (...) z dnia 4.01.2010 r. o wartości netto 5.607,48 zł z VAT 392,52

2) nr (...) z dnia 5.01.2010 r. o wartości netto 36.448,60 zł z VAT 2.551,40 zł

3) nr (...) z dnia 7.01.2010 r. o wartości netto 1.869,16 zł z VAT 130,84 zł

4) nr (...) z dnia 30.06.2010 r. o wartości netto 20.491,80 zł z VAT 4.508,20 zł

* (...) A. M. NIP (...) ul. (...), A.

5) nr (...) z dnia 30.12.2010 roku o wartości netto 31.967,21 z VAT 7.032,79

6) nr (...) z dnia 31.01.2011 roku o wartości netto 4.227,64 z VAT 972,36 zł

* Firma Budowlana (...) S. T. NIP (...) ul. (...), Z.

7) nr (...) z dnia 29.07.2010 roku o wartości netto 7.000,00 zł z VAT 1.540,00 zł

8) nr (...) z dnia 09.09.2010 roku o wartości netto 12.622,95 zł z VAT 2.777,05

9) nr (...) z dnia 21.09.2010 roku o wartości netto 5.800,00 zł z VAT 1.276,00

10) nr (...) z dnia 30.09.2010 roku o wartości netto 3.127,05 zł z VAT 687,95

11) nr (...) z dnia 30.09.2010 r, o wartości netto 1.460,00 zł VAT 321,20

Przez co naraziła na uszczuplenie podatku od towarów i usług za ten okres w łącznej kwocie 22.183 zł

- tj. o przestępstwo skarbowe z art. 54 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks

4. prowadząc faktycznie działalność gospodarczą (...) „pomimo zgłoszenia z dniem 12.04.2010 roku jej likwidacji i będąc podatnikiem podatku dochodowego działając w warunkach art. 37 § 1 pkt 3 kks uchylała się od opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych za 2010 rok przez nie złożenie (...) w T. w terminie do dnia 2.05.2011 roku zeznania o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) za rok podatkowy 2010 r. (PIT -36) i nie ujawnienie (...) w T. przychodu ze sprzedaży usług wykonania i montażu stolarki okiennej i drzwiowej, udokumentowanych fakturami

- tj. o przestępstwo skarbowe z art. 54 § 2 kks

Z uwagi na nieznanne miejsce pobytu oskarżonej postępowanie przygotowawcze toczyło się na podstawie przepisów wobec osób nieobecnych.

W postępowaniu sądowym oskarżona B. R. wyjaśniła, że nie prowadziła takiej działalności gospodarczej o jakiej jest mowa w zarzutach. Dodała, że to mąż prowadził działalność a na nią chyba była zarejestrowana jakaś działalność. Wyjaśniła, że nie zajmowała się działalnością związaną z produkcją i wstawianiem okien, to mąż zajmował się taką działalnością. Dodała, że nie pamięta aby w dokumentach figurowała jako osoba prowadząca taką działalność gospodarczą.

Sąd dał wiarę wyjaśnieniom oskarżonej w zakresie w jakim nie przyznała się do popełnienia zarzucanego czynu. W tym bowiem zakresie są one zgodne ze zgromadzoną w sprawie dokumentacją. Jasno bowiem wynika z niej, że działalnością gospodarczą związaną z produkcją stolarki zajmował się jej mąż, który przyjmował zamówienia, prowadził rozmowy i zajmował się produkcją. Świadczy jasno podkreślali, że oskarżona zajmowała się tylko domem, nie zajmowała się sprawami firmy. Świadek S. T. wskazał, że współpracował z firmą (...) ale według niego firma ta należała do G. R., z którym współpracował i to on zawsze działała w imieniu swojej firmy. Świadek wskazał, że wszelkie faktury otrzymywał wyłącznie od G. R., z nim prowadził rozmowy i to od niego otrzymał faktury za stolarkę okienną wystawione w 2010 roku. Podobnie wypowiadał się świadek S. K., który oświadczył, że wszystko w firmie (...) prowadził G. R.. Świadek wskazał, że wszelkie zmiany właściciela firmy mogły być dokonywane w związku z trudną sytuacją finansową firmy. Świadek wskazał, że pani B. R. w firmie niczym się nie zajmowała. Świadek L. N. potwierdził, że w firmie (...) wszystkim zajmował się G. R. a B. R. zajmowała się tylko domem. Dodał, że na nią firma była tylko przepisana a wszelkie sprawy załatwiał G. R., w tym dotyczące zatrudniania pracowników czy wypłaty wynagrodzenia.

Na wstępie rozważań prawnych należy wskazać, że (...)na każde przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe składa się zespół ustawowych znamion charakterystycznych dla danego typu zachowania naganego, przy czym wyróżnić można wśród nich znamiona dotyczące strony przedmiotowej (wskazanie nagannej czynności wykonawczej, niekiedy skutku oraz innych istotnych okoliczności czynu) oraz znamiona dotyczące strony podmiotowej, czyli stosunku psychicznego sprawcy do popełnianego czynu, który może się cechować umyślnością lub nieumyślnością. Przepis art. 4 § 1 k.k.s. ustanawia ogólną zasadę dotyczącą wymogów w zakresie strony podmiotowej przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych, wskazując, że obie te kategorie czynów mogą być – z reguły – popełnione umyślnie. Niekiedy dla bytu przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego wystarczy, że dana osoba

zrealizuje nieumyślnie jego znamiona przedmiotowe, co jednak musi być wyraźnie postanowione w kodeksie. Ogólne wskazanie w art. 4 § 1 k.k.s., że – co do zasady – przestępstwo skarbowe i wykroczenie skarbowe można popełnić umyślnie, zwalnia ustawodawcę od każdorazowego określania przy ustawowym opisie czynu zabronionego ujętego w części szczególnej działu I kodeksu wymogów co do jego strony podmiotowej. Robi to tylko wtedy, gdy chce tę umyślną stronę podmiotową doprecyzować, np. poprzez wskazanie celu zachowania nagannego podjętego przez sprawcę (dolus directus coloratus, zob. np. art. 55 k.k.s.). Dlatego w ustawowych opisach umyślnych typów przestępstw i wykroczeń skarbowych na ogół nie ma zawartej charakterystyki strony podmiotowej. Inaczej jest przy penalizacji zachowań nieumyślnych. W tym przypadku przepis art. 4 § 1 k.k.s. obliuguje do tego, aby wymóg nieumyślności był w kodeksie postanowiony (wyraźnie zaznaczony).

Art. 4 § 2 kks zawiera charakterystykę umyślnej strony podmiotowej. Cechuje ją zamiar popełnienia czynu zabronionego. Jednocześnie przepis ten określa dwie podstawowe formy umyślności: **zamiar bezpośredni**, gdy sprawca chce popełnić czyn zabroniony, i **zamiar ewentualny**, gdy sprawca nie ma wprost takiej intencji, ale przewiduje możliwość popełnienia czynu zabronionego i się na tę możliwość godzi (tj. akceptuje możliwy fakt zachowania się w sposób, jaki został określony w Kodeksie karnym skarbowym). Zarówno zamiar bezpośredni, jak i zamiar ewentualny bazują zatem na świadomości możliwości popełnienia czynu zabronionego, przy czym przy zamiarze bezpośrednim sprawca ma wyraźną wolę jego popełnienia, a przy zamiarze ewentualnym takiej woli nie ma, lecz towarzyszy mu stan psychiczny godzenia się z taką ewentualnością. Wskazać należy, że **istnienie zamiaru popełnienia czynu zabronionego i jego konkretna forma musi być sprawcy udowodniona**. Nie można go wywodzić automatycznie z samego faktu zrealizowania przedmiotowych znamion czynu zabronionego ani go domniemywać. Umyślność i jej postać musi być udowodniona, choćby na podstawie dowodów pośrednich, w drodze logicznego rozumowania z całokształtu zebranego materiału dowodowego.

Podstawowa cecha nieumyślności, a jednocześnie czynnik odróżniający nieumyślność od umyślności, **to brak zamiaru popełnienia czynu o znamionach czynu zabronionego**. Pomimo braku takiego zamiaru sprawca popełnia jednak czyn zabroniony (czyn taki jest zatem obiektywnym faktem) na skutek niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach. Drugą cechą nieumyślności jest zatem **niezachowanie przez sprawcę wymaganej od niego w danych okolicznościach (sytuacji) ostrożności**. W przypadku czynów karnych skarbowych będzie chodziło o niezachowanie ostrożności przy prowadzeniu różnego typu działalności gospodarczej, aktywności zawodowej, zarobkowej itd., którą sprawca miał obowiązek zachować w świetle obowiązujących powszechnie przepisów lub z racji pełnionej funkcji. Nieumyślność może mieć dwie formy: świadomą i nieświadomą. **Nieumyślność świadoma** to taka, która łączy się z przewidywaniem możliwości popełnienia czynu zabronionego, co jednak nie było dostatecznym czynnikiem dochowania wymaganej, należytej ostrożności przy realizacji zachowania określonego typu. **Nieumyślność nieświadoma** to taka, przy której nie ma świadomości możliwości popełnienia czynu zabronionego, choć sprawca mógł to przewidzieć. Mógł przewidzieć, a nie przewidział, choć gdyby zachował wymaganą ostrożność, to zyskałby świadomość możliwości popełnienia czynu zabronionego, co mogłoby wywołać odpowiednią refleksję i powstrzymać go od danego typu zachowania nagannego. Dochowanie ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, a mimo to wyczerpanie przedmiotowych znamion czynu zabronionego dekompletuje wymagane ustawowe znamiona czynu zabronionego i sprawia, że nie ma on cech przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego, co stanowi ujemną przesłankę procesową stojącą na przeszkodzie wszczęciu postępowania karnego skarbowego, natomiast po jego wszczęciu musi prowadzić do umorzenia tego postępowania.

Podkreślić należy, że czyn z art. 54 k.k.s. wymaga po stronie sprawcy **umyślności w zamiarze bezpośrednim**. Działanie z zamiarem ewentualnym nie jest więc karalne. Niezbędna na tej płaszczyźnie jest wszakże łączna egzystencja: zaniechania sprawcy oraz chęci uchylenia się od obowiązku podatkowego. Jest to przestępstwo lub wykroczenie skarbowe **kierunkowe**, podjęte w celu uchylenia się od opodatkowania. Zdaniem Sądu zebrany materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie, iż oskarżona po pierwsze zaniechała ujawnienia(...)w T. podstawy opodatkowania - dostawy towarów i świadczenia usług w zakresie wykonania i montażu stolarki okiennej i drzwiowej udokumentowanych fakturami VAT a po drugie miała chęć uchylenia się od opodatkowania.

W przypadku B. R. można by mówić ewentualnie o nieumyślności nieświadomej gdyż oskarżona nie miała świadomości możliwości popełnienia czynu zabronionego choć mogła to przewidzieć w sytuacji gdyż to na nią była zarejestrowana działalność gospodarcza jednak ona nie zajmowała się sprawami firmy. Działalnością gospodarczą zawsze zajmował się jej mąż G. R. a kwestia osoby figurującej jako właściciel związana była z problemami finansowymi firmy a nie faktycznym jej prowadzeniem.

Sąd dał wiarę dowodom z dokumentów, pism i protokołów zgromadzonym w toku postępowania i dołączonym w toku rozprawy, uznając je za w pełni wiarygodne i nie znajdując podstaw do kwestionowania ich autentyczności.

Reasumując należy wskazać, iż wyrok skazujący może być wydany tylko wtedy gdy Sąd nie ma wątpliwości co do poczynionych ustaleń o sprawstwie oskarżonego. Jeżeli wątpliwości takie istnieją i nie dają się usunąć, należy je tłumaczyć na korzyść oskarżonego. Ponadto obowiązujące przepisy nie upoważniają Sądu do dokonywania ustaleń alternatywnych. Wyrok uniewinniający jest orzeczeniem merytorycznym, gdyż negatywnie przesądza kwestię odpowiedzialności karnej oskarżonego. Zapada on wówczas, gdy Sąd dojdzie do przekonania, że brak jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia czynu.

W przedmiotowej sprawie, w przekonaniu Sądu, nie można przyjąć, iż przewód sądowy dał niepodważalne podstawy do przypisania oskarżonej winy. Przyjęcie jakiegokolwiek penalizowanego zachowania oskarżonej byłoby zaś przejawem nieusprawiedliwionej dowolności. Z tych względów Sąd uniewinnił oskarżoną od popełnienia zarzucanych czynów.

Na podstawie art. 113 § 1 kks w zw. z art. 632 pkt 2 kpk kosztami postępowania obciążono Skarb Państwa.